

Warszawa, 02-03-2023 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

II.514.2.2021.MH

Pan Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości –
Prokurator Generalny
ePUAP

Szanowny Panie Ministrze,

w dniu 30 maja 2021 r. Rzecznik Praw Obywatelskich skierował do Pana Ministra wystąpienie dotyczące przewlekłości w prowadzeniu postępowań przygotowawczych przez prokuratury w Polsce¹. Pismem z dnia 1 czerwca 2021 r. przekazał Pan Minister to wystąpienie Panu Prokuratorowi Tomaszowi Szafrąnskiemu, Dyrektorowi Biura Prezydialnego Prokuratury Krajowej, wraz z poleceniem udzielenia odpowiedzi². Niestety do dziś odpowiedź nie została udzielona.

Problem wskazany w powyższym wystąpieniu nie utracił na aktualności.

Unormowanie zawarte w art. 2 § 1 pkt 4 k. p. k. wskazuje, iż jednym z celów postępowania karnego jest takie jego ukształtowanie, aby rozstrzygnięcie sprawy nastąpiło w rozsądnym terminie. Proceduralny wymóg rozpoznania sprawy w

¹ Wystąpienie z dnia 30 maja 2021 r., sygn. II.514.2.2021.

² Pismo z dnia 1 czerwca 2021 r., sygn. BM-I.070.14.2021.

rozsądnym terminie, odnoszący się także do postępowania przygotowawczego, wynika również z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 6 ust. 1 EKPC³.

Dane statystyczne wskazują jednak, że od 2016 r. nastąpił znaczny wzrost liczby postępowań długotrwałych. Ze sprawozdania z działalności powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w sprawach karnych za rok 2015 wynika, że postępowań przygotowawczych, których czas trwa: od 3 do 6 miesięcy było 16 805, powyżej 6 miesięcy do roku – 6351, powyżej roku do 2 lat – 1016, powyżej 2 lat do 5 lat – 604, ponad 5 lat – 106. Natomiast w roku 2021 postępowań przygotowawczych, które trwają powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy było 26 559, powyżej 6 miesięcy do roku – 14 639, powyżej roku do 2 lat – 4 872, powyżej 2 lat do 5 lat – 3 040, ponad 5 lat – 540⁴. Statystyki te wskazują, że w niektórych przedziałach czasowych nawet pięciokrotnie wzrosła liczba spraw, w których prowadzone są długotrwałe postępowania przygotowawcze. Szczególną uwagę zwraca, zauważalny nawet względem 2020 r., drastyczny wzrost liczby spraw w dwóch najwyższych kategoriach (powyżej 2 lat do 5 lat oraz powyżej 5 lat)⁵.

Należy wskazać ponadto na statystyki dotyczące stosowania w toku postępowania przygotowawczego tymczasowego aresztowania. Ze sprawozdania za rok 2015 r. wynika, że tymczasowe aresztowanie trwające powyżej 3 do 6 miesięcy było stosowane w 2 982 przypadkach, trwające powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy było stosowane w 1 432 przypadkach, trwające powyżej 12 miesięcy do 2 lat było stosowane w 157 przypadkach, zaś trwające powyżej 2 lat było stosowane w 11 przypadkach. Natomiast w 2021 r. tymczasowe aresztowanie trwające powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy było stosowane w 5366 przypadkach, trwające powyżej 6

³ Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284).

⁴ Źródło: <https://www.gov.pl/web/prokuratura-krajowa/sprawozdania-statystyczne-za-2021-rok> (dostęp: 15.02.2023 r.).

⁵ W 2020 r. było to, odpowiednio, 2 900 i 467 spraw.

miesiący do 12 miesięcy było stosowane w 3123 przypadkach, trwające powyżej 12 miesięcy do 2 lat było stosowane w 608 przypadkach, a trwające powyżej 2 lat było stosowane w 92 przypadkach⁶.

Tendencja przedłużania się postępowań przygotowawczych implikuje coraz częstsze wnioskowanie o zastosowanie bądź przedłużenie tymczasowego aresztowania, co ma swoje konsekwencje w niekorzystnych dla Polski orzeczeniach Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

W związku z tym zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się wskazanym danych i informację, czy dostrzega Pan Minister jakiegokolwiek systemowe przyczyny przedłużania się postępowań przygotowawczych.

Z wyrazami szacunku

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

Załącznik: wystąpienie z dnia 30 maja 2021 r., sygn. II.514.2.2021.

⁶ Ibidem.